

BAB 9 PENYERAHAN DAN PENYELESAIAN

BAHAGIAN A AM

9.01 Skop

Peruntukan dalam Bab ini terpakai bagi Transaksi Atas Pasaran.

9.02 Pusat Penjelasan

- (1) Bursa boleh, dari semasa ke semasa, apabila mendapat kelulusan Suruhanjaya, melantik mana-mana pusat penjelasan untuk penjelasan dan penyelesaian transaksi dalam sekuriti yang disenaraikan di pasaran saham yang disenggarakan oleh Bursa, serta dilaksanakan melalui kemudahan dagangan yang dibangunkan oleh Bursa atau selainnya.
- (2) Bursa akan memberitahu semua Organisasi Peserta tentang pelantikan pusat penjelasan menurut Kaedah 9.02(1) tidak kurang daripada 14 hari dari tarikh pusat penjelasan yang ditentukan tersebut akan menjelaskan dan menyelesaikan transaksi.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN B PENYERAHAN SEKURITI

9.03 Kontrak Asas Sedia Ada

- (1) Jika suatu Organisasi Peserta ialah penjual dalam Kontrak, Organisasi Peserta tersebut mesti mempunyai kuantiti sekuriti yang dijual dalam Kontrak sebagai Baki Boleh Dagang dalam Akaun Sekuriti yang digunakan untuk jualan, tidak lewat daripada hari dan masa yang ditetapkan dalam Jadual 2.
- (2) Jika Organisasi Peserta ialah pembeli dalam Kontrak, sekuriti dalam Kontrak akan diserahkan oleh Pusat Penjelasan pada hari dan masa yang ditetapkan dalam Jadual 2 tetapi hanya jika Organisasi Peserta tersebut, yang merupakan penjual dalam Kontrak mematuhi kehendak-kehendak Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan berhubung dengan penyerahan dan penyelesaian Kontrak.
- (3) Organisasi Peserta boleh membuat penyerahan sebahagian sekuriti, tetapi cuma yang berkaitan dengan jualan Lot Dagangan sahaja. Dalam hal ini, obligasi penyerahan Organisasi Peserta dipenuhi hanya setakat bilangan sekuriti yang sebenarnya diserahkan.

[Rujuk Arahan No. 9-001]

9.04 Sekuriti dengan Pelbagai Sebut Harga

Organisasi Peserta tidak dibenarkan untuk melakukan penyerahan silang sekuriti bagi sekuriti dengan sebut harga yang berasingan.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN C KONTRAK GAGAL BAGI LOT DAGANGAN

9.05 Belian Paksa Tanpa Notis

- (1) Jika Organisasi Peserta gagal menyerahkan sekuriti yang didagangkan dalam Lot Dagangan menurut Kaedah 9.03(1), Bursa akan memulakan belian paksa terhadap Organisasi Peserta pada tarikh dan masa sebagaimana yang diarahkan oleh Pusat Penjelasan, tanpa memberikan apa-apa notis kepada Organisasi Peserta. Bursa akan melakukan belian paksa menurut prosedur yang ditetapkan dalam Kaedah 9.06 dan harga bidaan bagi belian paksa tersebut adalah sebagaimana yang diarahkan oleh Pusat Penjelasan.
- (2) Bagi mengelakkan keraguan, pembeli dalam Kontrak yang gagal tidak dilarang menjual sekuriti dan mana-mana orang yang selepas itu membeli sekuriti yang sama, juga tidak dilarang daripada menjual sekuriti tersebut, tertakluk kepada Kaedah 9.07(1) dan Kaedah 9.08.
- (3) Bursa hanya boleh menarik balik atau menggantung apa-apa belian paksa jika diarahkan oleh Pusat Penjelasan.
- (4) Jika belian paksa ditarik balik di bawah Kaedah 9.05(3), obligasi penyelesaian bagi Organisasi Peserta yang ingkar adalah sebagaimana yang ditetapkan dalam Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan.

9.06 Prosedur Belian Paksa

- (1) Bursa akan mengumumkan nama, kuantiti, dan harga bidaan sekuriti untuk belian paksa dalam ATS sebelum bermulanya belian paksa.
- (2) *[Dipotong]*
- (3) Organisasi Peserta hanya boleh memasukkan pesanan untuk menjual kepada belian paksa jika sekuriti yang berkaitan ditentukan sebagai "sekuriti bebas" dalam Akaun Sekuriti penjual.
- (4) Bursa akan memadamkan pesanan yang dimasukkan dalam ATS untuk menjual kepada belian paksa atas dasar "yang dahulu didahulukan".
- (5) Bursa boleh meneruskan belian paksa walaupun jika penggantungan dagangan dikenakan ke atas sekuriti Penerbit tersenarai menurut Kaedah-kaedah ini atau Kehendak-kehendak Penyenaian.
- (6) Organisasi Peserta yang menjual dalam Kontrak belian paksa mesti memastikan bahawa Klien yang menjual dalam Kontrak belian paksa dibayar untuk sekuriti yang dijual tidak lewat daripada 12:30 tengah hari, pada Hari Pasaran yang berikutnya, selepas tarikh Kontrak belian paksa.
- (7) Sekuriti yang diperoleh menurut belian paksa akan diserahkan kepada Akaun Sekuriti berikut pada tarikh belian paksa itu:
  - (a) pembeli dalam Kontrak yang gagal; atau
  - (b) pembeli akhir sekuriti, jika pembeli dalam Kontrak belian yang gagal telah menjual sekuriti itu.
- (8) Sekuriti yang dijual oleh penjual kepada mana-mana belian paksa antara tempoh sekuriti itu didagangkan atas asas "tanpa kelayakan" sehingga Tarikh Tutup Buku (termasuk tarikh tutup), akan dibuat atas asas "dengan kelayakan".

- (9) Organisasi Peserta yang ingkar, yang terhadapnya belian paksa dijalankan, tidak boleh mengenakan komisen bagi belian paksa itu, ke atas Klien yang menjual dalam Kontrak yang gagal.
- (10) Klien yang menjual dalam Kontrak yang gagal mesti membuat pembayaran bagi belian paksa sebagaimana yang ditentukan oleh Pusat Penjelasan, kepada Organisasi Peserta yang ingkar, yang terhadapnya belian paksa dijalankan, tidak lewat daripada 12:30 tengah hari, pada Hari Pasaran yang berikutnya, selepas tarikh belian paksa Kontrak.
- (11) *[Dipotong]*

9.07 Penyelesaian Tunai

- (1) Jika belian paksa tidak berjaya dalam T+2 atau dalam apa-apa tempoh sebagaimana yang boleh ditetapkan oleh Pusat Penjelasan, belian paksa akan ditarik balik jika diarahkan oleh Pusat Penjelasan. Kontrak tersebut kemudiannya akan diselesaikan melalui pembayaran tunai bagi kuantiti yang tidak diselesaikan menerusi belian paksa, menurut Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan, kepada orang berikut, berdasarkan jumlah penyelesaian tunai sebagaimana yang boleh ditentukan oleh Pusat Penjelasan:
  - (a) pembeli dalam Kontrak yang gagal; atau
  - (b) pembeli akhir sekuriti, jika pembeli dalam Kontrak yang gagal telah terus menjual sekuriti tersebut selepas pembelian.
- (2) Bagi memudahkan penyelesaian tunai kepada pembeli sebagaimana yang dinyatakan dalam Kaedah 9.07(1), Organisasi Peserta yang melakukan pembelian boleh diarahkan oleh Pusat Penjelasan agar tidak terus menjual sekuriti tersebut dan Organisasi Peserta mesti memastikan bahawa arahan tersebut dilaksanakan.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN D KONTRAK GAGAL LOT GANJIL

9.08 Penyelesaian tunai

- (1) Jika Organisasi Peserta gagal menyerahkan sekuriti yang didagangkan dalam Lot Ganjil menurut Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan, Kontrak akan diselesaikan melalui pembayaran tunai kepada orang di bawah berdasarkan jumlah penyelesaian tunai sebagaimana yang ditentukan oleh Pusat Penjelasan:
  - (a) pembeli dalam Kontrak gagal; atau
  - (b) pembeli sekuriti akhir, jika pembeli dalam Kontrak gagal telah terus menjual sekuriti selepas pembelian.
- (2) Bagi memudahkan penyelesaian tunai kepada pembeli sebagaimana yang dinyatakan dalam Kaedah 9.08(1) Organisasi Peserta yang membeli boleh diarahkan oleh Pusat Penjelasan agar tidak terus menjual sekuriti tersebut dan Organisasi Peserta mesti memastikan bahawa arahan tersebut dilaksanakan.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN E PENYELESAIAN PEMBAYARAN

9.09 Penyelesaian antara Organisasi Peserta dengan Klien

- (1) Jika Organisasi Peserta ialah penjual dalam Kontrak, Organisasi Peserta mesti membayar Klien yang menjual bagi sekuriti yang dijual pada hari tersebut dan tidak lewat daripada masa yang ditetapkan dalam Jadual 2.

[Rujuk Arahan No. 9-001 dan 9.09(1)-001]

- (2) Jika Organisasi Peserta ialah pembeli dalam Kontrak, Klien yang membeli mesti membayar Organisasi Peserta pada hari dan tidak lewat daripada masa yang ditetapkan dalam Jadual 2.
- (3) Tanpa mengambil kira Kaedah 9.09(2), Klien yang membeli boleh menjual sekuriti yang belum dibayarnya, pada bila-bila masa sebelum pukul 2:00 petang pada Hari Pasaran ke-2 selepas Tarikh Kontrak (T+2) dan jualan sedemikian akan disifatkan sebagai jualan untuk menutup kedudukan pembelian Klien yang membeli berkaitan dengan sekuriti tersebut dan penutupan sedemikian dirujuk sebagai “kontra”.

9.10 Kontra

- (1) Organisasi Peserta boleh membenarkan Klien untuk “kontra” Kontrak beliannya jika:
  - (a) Organisasi Peserta mempunyai garis panduan untuk “kontra”;
  - (b) Organisasi Peserta memberitahu Klien akan garis panduan tersebut sebelum melakukan “kontra”;
  - (c) apabila membenarkan Klien untuk kontra, Organisasi Peserta mengambil kira keupayaan kewangan Klien untuk membayar kerugian (jika ada) yang timbul daripada kontra; dan
  - (d) kontra dikuatkuasakan tidak lewat daripada masa dan tarikh yang ditetapkan di bawah Kaedah 9.09(3);
- (2) Apa-apa jualan sekuriti yang dibuat menurut jualan keluar di bawah Bahagian F tidak dianggap sebagai “kontra”.
- (3) Organisasi Peserta boleh mengenakan caj ke atas Klien untuk “kontra”.
- (4) Apa-apa perbezaan yang terhasil daripada “kontra” mesti diselesaikan antara Organisasi Peserta dengan Klien tidak lewat daripada Hari Pasaran ke-5 selepas tarikh “kontra” tersebut.

9.11 Tolak selesai

Selain “kontra”, sebagaimana yang diperuntukkan di bawah Kaedah 9.10, Organisasi Peserta yang menjual tidak boleh menolak selesai bayaran yang kena dibayar kepada Klien yang menjual, yang timbul daripada suatu jualan Kontrak terhadap kedudukan pembelian Klien yang belum lunas, sama ada yang genap masa untuk dibayar atau tidak, melainkan Klien telah bersetuju secara bertulis dengan Organisasi Peserta untuk membenarkan tolak selesai sedemikian dilakukan.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN F   JUALAN KELUAR

9.12   Ingkar dalam pembayaran

- (1)   Organisasi Peserta mesti memulakan jualan keluar mengikut hari dan masa yang ditetapkan dalam Jadual 2 terhadap Klien yang gagal membayar bagi pembelian Klien tersebut pada masa sebagaimana yang ditetapkan dalam Jadual 2.
- (2)   Organisasi Peserta masih boleh menerima pembayaran daripada Klien yang gagal untuk membayar bagi pembelian Klien tersebut pada bila-bila masa sebelum jualan keluar dijalankan.

9.13   Notis tidak diperlukan

Organisasi Peserta tidak perlu memberikan notis terlebih dahulu tentang penjualan keluar kepada Klien yang ingkar.

[Baki halaman ini sengaja dibiarkan kosong]

BAHAGIAN G TUNTUTAN DAN KELAYAKAN YANG TIMBUL DARIPADA KEGAGALAN PENYERAHAN

9.14 Sekuriti diurusniagakan atas asas “Dengan Kelayakan”

- (1) Organisasi Peserta yang membeli boleh menuntut hak yang timbul daripada pembelian sekuriti menurut Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan jika:
  - (a) sekuriti dibeli "dengan kelayakan" oleh pembeli;
  - (b) Baki Boleh Dagang tidak mencukupi atau tiada Baki Boleh Dagang bagi sekuriti tersebut dalam Akaun Sekuriti penjual pada mana-mana masa dan hari sebagaimana yang ditetapkan dalam Kaedah 9.03(1); dan
  - (c) akibatnya, pembeli tidak didaftarkan dalam Rekod Pendeposit-pendeposit pada Tarikh Tutup Buku.
- (2) Organisasi Peserta yang membeli mesti memberitahu Klien yang membeli tentang tuntutan hak yang dibenarkan oleh Pusat Penjelasan dan prosedur untuk membuat tuntutan.
- (3) Organisasi Peserta yang membeli mesti menyerahkan apa-apa tuntutan yang diminta oleh Klien mengikut cara dan dalam rangka masa sebagaimana yang ditetapkan oleh Pusat Penjelasan.

9.15 Sekuriti diurusniagakan atas asas “Tanpa Kelayakan”

- (1) Jika Organisasi Peserta yang membeli, yang mengurus niaga atas asas “tanpa kelayakan” mendapat hak, Pusat Penjelasan akan, apabila menerima tuntutan yang dirujuk dalam Kaedah 9.16(3), mengambil tindakan yang sesuai untuk mengembalikan hak itu kepada penjual yang menjual sekuriti atas asas “tanpa kelayakan”.
- (2) Organisasi Peserta yang menjual mesti memberitahu Klien yang membeli tentang tuntutan hakyang dibenarkan oleh Pusat Penjelasan dan prosedur untuk membuat tuntutan.
- (3) Organisasi Peserta yang menjual mesti menyerahkan apa-apa tuntutan yang diminta oleh Klien mengikut cara dan dalam rangka masa sebagaimana yang ditetapkan oleh Pusat Penjelasan.

9.16 Jualan hak

- (1) Tuntutan ke atas hak boleh dibuat oleh Organisasi Peserta yang membeli menurut Kaedah-kaedah Pusat Penjelasan jika:
  - (a) Baki Boleh Dagang tidak mencukupi atau tiada Baki Boleh Dagang bagi hak tersebut dalam Akaun Sekuriti penjual pada mana-mana masa dan hari sebagaimana yang ditetapkan dalam Kaedah 9.03(1);
  - (b) akibatnya, pembeli tidak didaftarkan dalam Rekod Pendeposit-pendeposit pada Tarikh Tutup Buku.
  - (c) hak telah luput.
- (2) Organisasi Peserta yang membeli mesti memberitahu Klien yang membeli tentang tuntutan hak yang dibenarkan oleh Pusat Penjelasan dan prosedur untuk membuat tuntutan.
- (3) Organisasi Peserta yang membeli mesti menyerahkan apa-apa tuntutan yang diminta oleh Klien mengikut cara dan dalam rangka masa sebagaimana yang ditetapkan oleh Pusat Penjelasan.

BAHAGIAN H BELIAN PAKSA ATAS PERMINTAAN

9.17 Belian Paksa atas Permintaan

Selain belian paksa yang dirujuk dalam Kaedah-kaedah 9.05 dan 9.06, Bursa boleh, atas permintaan yang dibuat oleh Organisasi Peserta atau Pusat Penjelasan, melakukan belian paksa berkenaan dengan mana-mana sekuriti di bawah hal keadaan sebagaimana yang ditetapkan oleh Bursa atau Pusat Penjelasan.

[Bab Tamat]